

ฐานข้อมูลทางศาสนา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
กองการศึกษา เทศบาลเมืองบุรีรัมย์

ความหมายของศาสนา

คำว่า "ศาสนา" ในภาษาอังกฤษคือ "Religion" โดยเป็นคำที่มาจากคำละติน "Religio" ซึ่งแปลว่า "สัมพันธ์" หรือ "ผูกพัน" เนื่องจากภาษาละตินเป็นภาษาของชนชาติโรมัน ดังนั้น คำว่า "Religio" จึงหมายถึง "ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า"

ในภาษาบาลีจะ เขียนว่า "สาสน" ซึ่งแปลว่า "คำสั่งสอน" ซึ่ง "คำสั่ง" หมายถึง ข้อห้ามทำความชั่ว และสำหรับ "คำสอน" หมายถึง คำแนะนำให้ทำความดี

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (2527 : 28-36) ทรงให้ความหมายว่า ศาสนา มีความหมายสรุปได้เป็น 2 นัย คือ (1) คำสั่งสอน (2) การปกครอง

พระราชวรมณี (ประยูรช ญัตโต) (2527: 291) ทรงให้นิยามว่า “ศาสนา” คือ คำสอน คำสั่งสอน ปัจจุบันใช้หมายถึงลัทธิความเชื่อถืออย่างหนึ่งๆ พร้อมด้วยหลักคำสอน ลัทธิพิธี องค์กร และกิจการทั่วไปของหมู่ชนผู้นับถือลัทธิความเชื่อถืออย่างนั้น ๆ ทั้งหมด

สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ (ม.ร.ว.ชื่น นพวงศ์) (2531: 9) ทรงอธิบายว่า “ศาสนา คือ คำสั่งสอน ท่านผู้ใดเป็นต้นเดิม เป็นผู้บัญญัติสั่งสอน ก็เรียกว่าศาสนาของท่านผู้นั้น หรือท่านผู้บัญญัติสั่งสอนนั้นได้นามพิเศษอย่างไร ก็เรียกชื่อนั้นอย่างนั้น เพราะฉะนั้น ศาสนาจึงมีมาก คำสอนก็ต่างกัน...”

สุชีพ ปุญญานุภาพ (2532: 9) อธิบายความหมายคำว่า “ศาสนา” ไว้ว่า

1. ศาสนา คือ ที่รวมแห่งความเคารพนับถืออันสูงส่งของมนุษย์
2. ศาสนา คือ ที่พึงทางจิตใจ ซึ่งมนุษย์ส่วนมากยอมเลือกยึดเหนี่ยวตามความพอใจ และความเหมาะสมแก่เหตุแวดล้อมของตน
3. ศาสนา คือ คำสั่งสอน อันว่าด้วยศีลธรรม และอุดมคติสูงสุดในชีวิตของบุคคล รวมทั้งแนวความเชื่อถือและแนวการปฏิบัติต่าง ๆ กันตามคติของแต่ละศาสนา

ราชบัณฑิตยสถาน (2539: 783) ให้ความหมายของ “ศาสนา” ว่า “ลัทธิความเชื่อของมนุษย์อันมีหลัก คือ แสดงกำเนิดและความสิ้นสุดของโลก เป็นต้น อันเป็นไปในฝ่ายปรมาตม์ประการหนึ่ง แสดงหลักธรรมเกี่ยวกับบุญบาปอันเป็นไปในฝ่ายศีลธรรมประการหนึ่ง พร้อมทั้งลัทธิพิธีที่กระทำตามความเห็น หรือตามคำสั่งสอนในความเชื่อนั้น ๆ”

จากนิยามดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่านักคิดท่านต่าง ๆ ต่างให้นิยามของศาสนาไปตามโลกทัศน์ของแต่ละบุคคล ซึ่งเมื่อเราพิจารณาคำนิยามเหล่านี้แล้วอาจจะเกิดปัญหาว่านิยามใดดีที่สุด หรือเหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากนิยามของคำว่า “ศาสนา” ย่อมถูกต้องและเหมาะสมแตกต่างกันออกไปตามหลักความเชื่อของศาสนานั้น ๆ เมื่อเกิดปัญหาในเรื่องของการนิยามแล้ว จึงนำไปสู่การพิจารณาว่า นิยามที่ดีของศาสนานั้นควรเป็นอย่างไร ซึ่งในเรื่องดังกล่าวนี้ได้มีผู้เสนอว่า “วิธีการนิยามศาสนาที่ดีนั้น ควรพิจารณาหาสิ่งที่มีคุณลักษณะร่วมกันที่มีอยู่ในทุกศาสนา มาใช้เป็นคำนิยามของคำว่า ศาสนา” และหากพิจารณาบรรดาศาสนาทั้งหลายที่มีอยู่ในโลกนี้ เราจะพบว่า มีลักษณะร่วมกันที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

ทุกศาสนาจะต้องมีหลักคำสอน : หลักคำสอนทาง ศาสนามีหน้าที่สั่งสอนให้มนุษย์ประพฤติดี เพื่อนำมนุษย์ไปสู่เป้าหมายที่สำคัญของศาสนา อีกทั้งทำให้มนุษย์ได้พบกับสัจธรรมในชีวิต ซึ่งเมื่อพิจารณาตามนัยยะนี้แล้วจะเห็นว่า คำสอนทางศาสนานั้นเป็นสิ่งที่มีมนุษย์จะต้องปฏิบัติตาม เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายสูงสุดของศาสนาที่แต่ละปัจเจกบุคคลนับถืออยู่

หลักคำสอนของทุกศาสนาจะมีลักษณะเป็นเรื่องราวของความเชื่อมากกว่าเหตุผล : เนื่องจากหลัก คำสอนของแต่ละศาสนามุ่งสร้างความเชื่อ ความศรัทธาในคำสอนของศาสนานั้น ๆ ให้เกิดขึ้นแก่มนุษย์ อีกทั้งการยอมรับศาสนาของมนุษย์เกิดจากความเชื่อทางศาสนา ที่ (บางศาสนา) สามารถยอมรับศาสนานั้น ๆ ได้โดยไม่สนใจความถูกต้องในเชิงเหตุผล หรือบทพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์

ศาสนาทุกศาสนาเน้นเรื่องของระดับจิตใจมากกว่าเรื่องทางวัตถุ : โดยเรื่องที่ให้ความรู้สึกทางอารมณ์ หรือจิตใจนั้นจะถูกแสดงออกโดยผ่านพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อทางศาสนา และการแสดงออกผ่านทางการกระทำ เป็นต้นว่า ผู้ที่เคร่งศาสนา มักจะมีความมั่นคงทางจิตใจสูง เพราะเขามีความเชื่อและศรัทธาในสิ่งที่เขาเชื่อมั่นอย่างแน่นแฟ้น ทำให้จิตใจสงบ เป็นต้น

จากลักษณะทั่วไปที่ศาสนาต่าง ๆ มีอยู่ร่วมกัน ทำให้สรุปความหมายของคำว่า “ศาสนา” ได้ว่า “ศาสนาหมายถึง หลักคำสอนที่เป็นแบบแผนของความเชื่อ ความมั่นคงทางจิตใจ และเป็นแบบแผนพฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อนำมนุษย์ไปสู่เป้าหมายที่ดีงามในชีวิต”

มูลเหตุที่ทำให้เกิดศาสนา

การถือกำเนิด ของศาสนาในระยะเริ่มแรกนั้น เกิดจากความไม่รู้ของมนุษย์ที่มีต่อปรากฏการณ์ธรรมชาติ กล่าวคือ มนุษย์ได้ประสบกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น กับชีวิต เช่น ความมืด ความสว่าง น้ำท่วม พายุ ฝนตก ไฟแลบ ไฟผ่า แผ่นดินไหว ไฟป่า น้ำท่วม กลางวัน กลางคืน การเกิด การตาย เป็นต้น อีกทั้งขอบเขตของความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่มีจำกัด ทำให้มนุษย์ในสมัยดึกดำบรรพ์ไม่อธิบายสาเหตุที่แท้จริงอันอยู่เบื้องหลังของ ภัยธรรมชาติเหล่านั้นได้ ดังนั้น มนุษย์จึงมองว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นเป็น สิ่งน่าหวาดกลัว ทรงอำนาจ ลึกลับ และมหัศจรรย์ จากความไม่เข้าใจในธรรมชาติ และความกลัว ทำให้มนุษย์เชื่อว่ามียังบางสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ (เช่น เทพเจ้า ภูตผี วิญญาณ) เป็นผู้ลบลับตาลให้ปรากฏการณ์ธรรมชาติเกิดขึ้น ดังนั้น มนุษย์จึงแสวงหา วิธีการที่จะคุ้มครองให้ตนอยู่อย่างมีความสุข โดยสร้างวัฒนธรรม หรือจัดพิธีบูชาและเซ่นสรวงเทพเจ้าขึ้น โดยพิธีกรรมเหล่านั้นได้แก่ การบูชาัญญ การสวดวิงวอน สวดสรรเสริญ เป็นต้น เพื่อเป็นการแสดง ความเคารพนับถือ และเอาใจเทพเจ้า จะเห็นได้ว่าการที่มนุษย์ยอมรับสิ่งเหนือธรรมชาติ หรือเทพเจ้า ก็เพราะมนุษย์ต้องการความอบอุ่นใจ หรือต้องการหาที่พึ่ง ซึ่งการมีที่พึ่งทำให้มนุษย์ไม่รู้สึกอ้างว้างโดดเดี่ยว หรือเมื่อต้องการพ้นภัยก็จะ อ้อนวอนร้องขอจากเทพเจ้า หรือหากเทพเจ้าพึงพอใจกับพิธีบูชาแล้วก็จะยอมจะอำนวยสภาพแวดล้อม ที่เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ แต่ในทางตรงกันข้าม หากเทพเจ้าไม่พอใจก็อาจลบลับตาลให้เกิดภัยพิบัติ ให้แก่มนุษย์ได้เช่นกัน

จากความเชื่อของกลุ่มคน ขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีกรรม ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ ต่อ สิ่งศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้ จึงค่อย ๆ วิวัฒนาการเรื่อยมา จนกระทั่งกลายเป็นลัทธิ และศาสนาต่าง ๆ มีผู้เสนอว่า ศรัทธา หรือความเชื่อนับเป็นจุดเริ่มต้นทางศาสนาทั้งปวง ซึ่งศรัทธาในทางศาสนานั้นมีอยู่ 2 ประเภท ได้แก่ ศรัทธาอันเป็นญาณสัมปยุต คือ ความเชื่อที่ประกอบด้วยปัญญา รู้เหตุ รู้ผล และศรัทธาอันเป็นญาณวิปยุต คือ ความเชื่ออันเกิดจากความไม่รู้เหตุรู้ผลหากจะแยกให้ เห็นมูลเหตุของศาสนาตามวิวัฒนาการทางความคิดของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบันสามารถแยกได้ดังนี้ (เสฐียร พันธังสี, 2513:18)

1. เกิดจากอวิชชา : อวิชชา คือ ความไม่รู้ ในที่นี้ได้แก่ความไม่รู้เหตุรู้ผล เริ่มแต่ความไม่รู้ เหตุผลทางภูมิศาสตร์ ทางดาราศาสตร์ ไม่รู้ชีววิทยา และไม่รู้จักรวรรดิอื่น ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา เมื่อมีความไม่รู้ เหตุผลก็เกิดความกลัวในพลังทางธรรมชาติ ต้องการความช่วยเหลือจากธรรมชาติ ซึ่งเป็นสิ่งมีอำนาจเหนือตน จึงมีการสร้างขนบธรรมเนียมประเพณี เพื่อบูชาเอาใจสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหล่านั้น เพื่อที่จะสามารถช่วยให้มนุษย์มีความอยู่รอดไม่มีภัยต่อ ๆ ไป

2. เกิดจากความกลัว : มนุษย์จะอยู่ในโลกได้ต้องมีหน้าที่ คือ การต่อสู้กับธรรมชาติ และสู้สัตว์ร้ายนานาชนิด และโดยเฉพาะกับมนุษย์ด้วยกันเอง ยามใดที่เราสามารถเอาชนะธรรมชาติหรือคนได้ ความเกรงกลัวธรรมชาติ สัตว์ร้าย หรือมนุษย์ย่อมไม่มี แต่ถ้าไม่สามารถต่อสู้ได้ มนุษย์จะเกิดความกลัวต่อสิ่งเหล่านั้น และในยามนั้นเอง ที่มนุษย์ต้องพากันกราบไหว้บูชา และแสดงความจงรักภักดี ทำพิธีสังเวทเช่นไหว้ต่อธรรมชาติ ดังกล่าว ด้วยความหวังหรืออ้อนวอนขอให้สำเร็จตามความปรารถนาอันเป็นผลตอบแทนขึ้นมา เป็นความสุข ความปลอดภัย และอยู่ได้ในโลก

3. เกิดจากความจงรักภักดี : ความจงรักภักดีเป็นศรัทธาครั้งแรกที่มนุษย์ทุกยุคทุกสมัยยอม เชื่อว่า เป็นกำลังก่อให้เกิดความสำเร็จได้ทุกเมื่อ ในกลุ่มศาสนาที่นับถือพระเจ้า (ศาสนาฮินดู ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม) มุ่งเอาความภักดีต่อพระเจ้าเป็นหลักใหญ่ในศาสนา ในกลุ่มชาวอารยันมีศาสนาพราหมณ์ (ฮินดู) มีคำสอนถึงภักดีมรรค คือ ทางแห่งความภักดี อันจะยังบุคคลให้ถึงโมกษะ คือหลุดพ้นได้ แม้ในทาง พระพุทธศาสนาก็ยอมรับว่าศรัทธา หรือความเชื่อ ความเลื่อมใสเท่านั้นที่จะพาข้ามโอฆสงสารได้ เมื่อเป็นดังนี้ แสดงว่ามนุษย์ยอมตนให้อยู่ใต้อำนาจของธรรมชาติเหนือตน อันเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งเรียกว่าเทพเจ้า หรือพระเจ้า อย่างไรก็ตาม ผลที่เกิดตามมาคือมนุษย์ยอมให้เครื่องเช่นสังเวทแก่ธรรมชาตินั้น ๆ ด้วย ลักษณะนี้ จึงเท่ากับมนุษย์เสียความเป็นใหญ่ในตน ยอมอยู่ใต้อำนาจของสิ่งที่ตนคิดว่ามีอำนาจเหนือตน

4. เกิดจากปัญญา : ศรัทธาอันเกิดจากปัญญา คือมูลเหตุให้เกิดศาสนาอีกทางหนึ่ง แต่ศาสนาประเภทนี้มักเป็นฝ่ายอเทวนิยม คือไม่สอนเรื่องเทพเจ้าสร้างโลก ไม่ถือเทพเจ้าเป็นศูนย์กลางแห่งศาสนา หากแต่ถือความรู้ประจักษ์จริงเป็นสำคัญ เช่น พระพุทธศาสนา ความแน่นหนักของพระพุทธศาสนา คือ ญาณ หรือปัญญาขั้นสูงสุดที่ทำให้รู้แจ้งประจักษ์ความจริง และหลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง

5. เกิดจากอิทธิพลของบุคคลสำคัญ : ศาสนาหรือลัทธิที่เกิดจากความสำคัญของบุคคลเป็น ปรากฎการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทุก แห่หน ที่มีเรื่องราว หรือความสำคัญของบุคคลที่อยู่ ณ ที่นั้น ความสำคัญของ บุคคลที่เป็นเหตุเริ่มต้นของศาสนา หรือลัทธิ โดยมากมักมีเหตุเริ่มต้นโดยความบริสุทธิ์จากจิตใจของมนุษย์ ไม่มีใครบังคับ ไม่มีใครวางหลัก อีกทั้งเมื่อใครนับถือความสำคัญของบุคคลผู้ใดก็จะพากันกราบไหว้ และเคารพบูชา

6. เกิดจากลัทธิการเมือง : ลัทธิการเมืองอันเป็นมูลเหตุของศาสนาเป็นเรื่องสมัยใหม่ อันสืบเนื่องจากการที่ลัทธิการเมืองเฟื่องฟูขึ้นมา และลัทธิการเมืองนั้นได้เข้าไปมีอิทธิพลต่อคนกลางกลุ่ม เป็นต้นว่า กลุ่มคนยากจน ซึ่งคนเหล่านั้นก็ได้ละทิ้งศาสนาเดิมที่ตนเองนับถืออยู่ แล้วหันมานับถือลัทธิการเมืองดังกล่าว เป็นศาสนาประจำสังคม หรือชาตินิยมลัทธิการเมือง เป็นต้นว่า ลัทธินาซี ลัทธิฟาสซิสต์ และลัทธิคอมมิวนิสต์

องค์ประกอบของศาสนา

การพิจารณาว่า สิ่งใดจัดเป็นศาสนาหรือไม่นั้น โดยปกติจะพิจารณาจากองค์ประกอบของศาสนา กล่าวคือ ระบบความเชื่อถือ หรือหลักคำสอนใดก็ตามที่มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ก็นับได้ว่าเป็นศาสนา 1 ศาสดา คือ ผู้ก่อตั้งศาสนา ผู้คิดค้น หรือริเริ่ม แล้วนำสังฆธรรมที่ได้ค้นพบคำสอนไปเผยแผ่ แก่บุคคลอื่น ซึ่งศาสนาของแต่ละศาสนาจะมีคุณลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามประเภทของศาสนา โดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 ศาสดาของศาสนาเทวนิยม หมายถึง องค์อวตาร หรือศาสนทูตของพระเจ้า ทั้งนี้เพราะพระเจ้านั้นมีพระประสงค์ที่จะช่วยให้มนุษย์พ้นรอดจากบาป หรือความทรมาน จึงได้ แสดงพระองค์ ให้ปรากฏแก่มนุษย์ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ในฐานะเทพอวตาร (Divine Incarnation) โดยแปลงกายจากพระเจ้าในสวรรค์ ลงมาในร่างของมนุษย์ เมื่อทำหน้าที่ของตนเสร็จแล้วจึงกลับสู่สวรรค์ดั้งเดิม เช่น เทพอวตาร ในศาสนาฮินดูที่เรียกว่า นารายณ์อวตาร หรือพระเยซูในศาสนาคริสต์ ซึ่งชาวคริสต์เชื่อว่าพระเยซูเป็นทั้งพระศาสดา และพระเจ้าที่เป็นมนุษย์

1.2 ในฐานะนักพรตหรือฤาษี (Seers) ซึ่งบำเพ็ญตบะอย่างแรงกล้า จนสามารถได้เห็นได้ยินเสียงทิพย์สามารถติดต่อสื่อสาร และจดจำคำของเทพเจ้าได้ แล้วจึงนำมาจารึกเป็นลายลักษณ์อักษร จนกลายเป็นคัมภีร์ทางศาสนาขึ้น เช่น คัมภีร์พระเวทในศาสนาพราหมณ์

1.3 ในฐานะผู้พยากรณ์ (Prophets) คือศาสดาพยากรณ์ หรือศาสนทูต ซึ่งเป็นผู้ประกาศข่าวดี หรือวาระของพระเจ้า และสามารถทำนายเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดกับมนุษย์ เช่น ศาสนายิวเชื่อเรื่องพระผู้มาโปรด (Messiah) เช่น โมเสส ซึ่งต่อมาทำให้เกิดศาสนาคริสต์และอิสลามขึ้น อย่างไรก็ตาม ศาสดาพยากรณ์ ไม่ใช่ผู้ตั้งศาสนาขึ้นใหม่ แต่เป็นผู้นำเทวโองการ มาประกาศให้คนทั่วไปปฏิบัติตาม สำหรับศาสนาคริสต์ถือว่า ศาสดาพยากรณ์ทุกองค์ในศาสนายิวคือผู้มาเตรียมทางไว้ สำหรับพระเยซูคริสต์ หรือในศาสนาอิสลามยอมรับว่ามีศาสดาพยากรณ์ มาแล้วหลายท่าน เช่น โมเสสในศาสนายิว พระเยซูในศาสนาคริสต์ แต่ถือว่าท่านนะบีมุฮัมมัด เป็นศาสดาพยากรณ์องค์สุดท้าย

ประเภทที่ 2 ศาสดาของศาสนาอเทวนิยม ซึ่งศาสดาคือมนุษย์ผู้ค้นพบหลักสังฆธรรมด้วยตนเอง หรือรวบรวมหลักธรรมคำสอน แล้วนำมาประกาศเผยแผ่แก่ผู้อื่น และตั้งศาสนาของตนขึ้น ศาสดาของศาสนาอเทวนิยมแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

2.1 พระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ ท่านผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ

2.2 ศาสดามหาพรต คือ ศาสดาในศาสนาเซน เรียกอีกอย่างว่า ตีรถึงกร มีอยู่ 24 องค์ ซึ่งองค์สุดท้ายนามว่า มหาวีระ ซึ่งเน้นการบำเพ็ญพรตแบบทรมานตนด้วยหลักอหิงสาอย่างยิ่งยวด ปฏิเสธเทวนิยมแบบพราหมณ์ ยืนยันชะตากรรมลิขิต

2.3 ศาสดานักปราชญ์ คือ ศาสดาที่ไม่ได้ออกบวช แต่ดำเนินชีวิตอยู่อย่างคนทั่วไปเรื่อย มีความสนใจในศาสนา และเข้าใจการปฏิบัติทางศาสนาอย่างแตกฉาน ตลอดจนรวบรวมระบบ จริยธรรมแล้ว ก่อตั้งศาสนาขึ้น เช่น ท่านขงจื้อ เป็นศาสดาของศาสนาขงจื้อ หรือท่านเหลาจื้อ เป็นศาสดาของศาสนาเต๋า

2. ศาสนธรรม คือ หลักคำสอนอันเป็นผลงานของศาสดา และของพระสาวก โดยศาสนธรรม จะถูกท่องจำหรือจดจารึกเป็นลายลักษณ์อักษร เรียกว่า "คัมภีร์ทางศาสนา" สำหรับพระคัมภีร์ของศาสนาแบบ เทวนิยม นอกจาก จะเป็นที่รองรับพระวจนะของพระเจ้าแล้ว ยังเป็นการบันทึกประวัติศาสตร์ของมนุษย์ และ ตำนานของพระเจ้า เช่น พระคัมภีร์ไบเบิลภาคแรก ว่าด้วยประวัติศาสตร์ของมนุษย์ เริ่มตั้งแต่พระเจ้าสร้างโลก สร้างมนุษย์ และสร้างสรรพสิ่งต่าง ๆ หรือคัมภีร์พระเวทของศาสนาพราหมณ์ ก็ถือว่า เป็นวรรณกรรมที่สืบต่อกันมา เป็นเวลาหลายพันปี ส่วนคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาที่เรียกว่า "พระไตรปิฎก" นั้น การจารึกพระพุทธรวจนะที่ว่าด้วยสังขารธรรม เช่น คำสอนเรื่องอริยสัจ ไตรลักษณ์ ปฏิจจนสมุปบาท เป็นต้น คัมภีร์ใน ศาสนาต่าง ๆ มีชื่อเรียกดังนี้ คัมภีร์ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เรียก พระเวท หรือไตรเพท, คัมภีร์ในศาสนาซิกข์ เรียก ศุครันถะ ซาฮิบ, คัมภีร์ในศาสนาคริสต์ เรียก ไบเบิล, คัมภีร์ในศาสนาอิสลาม เรียก อัลกุรอาน

3. ศาสนบุคคล คือ สาวก นักบวช หรือศาสนิกชนผู้เคารพนับถือ เชื่อฟัง และปฏิบัติตาม คำสั่งสอนของพระศาสดา ซึ่งนักบวชในศาสนาต่าง ๆ ล้วนเป็นผู้สละเหย้าเรือนหรือการครองชีวิต อย่างปุถุชน แล้วอุทิศตนให้แก่ศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ว่าจะเป็นการสืบทอดศาสนา และเป็นผู้ประกอบ พิธีกรรมทางศาสนา สำหรับศาสนบุคคลในพระพุทธศาสนา ได้แก่ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ในศาสนาเทวนิยม นักบวช นอกจากจะเป็นบุคคลศักดิ์สิทธิ์แล้ว ยังมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งนักบวชนั้นจะเป็นผู้ กำหนดรูปแบบ พิธีกรรม วันเวลา รวมทั้งบุคคล และการกระทำต่อเทพเจ้า

4. ศาสนพิธี คือ พิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับศาสนาที่เป็นปฏิบัติสืบทอดกันมา หรือเป็นการแสดงออกถึงความเชื่อทางศาสนา กระนั้นก็ตาม ไม่ว่าจะเป็พิธีกรรมประเภทใด ๆ ก็ตาม ล้วนแต่มีสารัตถะอยู่ที่การเสริมสร้างความดีงาม และความบริสุทธิ์ของผู้ร่วมพิธีกรรมเป็นพื้นฐาน สำหรับศาสนพิธีต่าง ๆ ที่กระทำกันในศาสนาพุทธนั้นเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผลและมีจุดมุ่งหมาย มิใช่เกิดจากศรัทธาที่เลื่อนลอย หรือไร้เหตุผล ซึ่งการประกอบพิธีกรรมนั้นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของคน เพื่อให้สังคมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร การถวายสังฆทาน การกราบ การไหว้ การเวียนเทียน แห่เทียนพรรษา เป็นต้น

5. ศาสนสถาน เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของพระศาสดาและการเกิดขึ้นของศาสนา เช่น สังเวชนียสถาน ทั้ง 4 แห่ง ของพระพุทธศาสนา ซึ่งเกี่ยวข้องกับประวัติของศาสดา ได้แก่ ลุมพินีสถานในประเทศเนปาล (สถานที่ประสูติ) พุทธคยาในแคว้นพิหาร (สถานที่ตรัสรู้) อสิปตนมฤคทายวันสถาน เมืองพาราณสี (สถานที่แสดงปฐมเทศนา) และ ปรีพพานสถานในเมืองกุสินารา รัฐอุตตรประเทศของอินเดีย ปัจจุบัน ศาสนสถานเป็นสถานที่เพื่อใช้ประกอบพิธีกรรม หรือเป็นที่อาศัยของผู้เผยแผ่ศาสนานั้น ๆ เช่น พระพุทธศาสนา มีวัด อาราม โบสถ์ วิหาร, ศาสนาอิสลามมีมัสยิด ศาสนาซิกข์มีคุรุदวารา เป็นต้น

ประเภทของศาสนา :การจัดประเภทศาสนานั้น มีวิธีการจัดแบ่งที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง เป็นต้นว่า

แบ่งประเภทของศาสนาตามระบบความเชื่อ

1. ศาสนาแบบโลกิยะ (Secular Religion) คือการรวมเอาความเชื่อ หรือหลักการที่เกี่ยวกับความเชื่อในโลกนี้อย่างเดียวเท่านั้น โดยปฏิเสธความมีอยู่ของชีวิตในโลกหน้า ศาสนาประเภทนี้รวมเอาหลักการของคอมมิวนิสต์ ลัทธิฟาสซิสต์ ลัทธิวาทินิยม สังคมนิยม รวมทั้งความประพฤติและระเบียบ กฎหมาย ประเพณีที่ยึดปฏิบัติกันอยู่ในสังคม

2. ศาสนาแบบศักดิ์สิทธิ์ (Sacred Religion) คือศาสนาตามประเพณีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือความลึกลับในชีวิตทั้งในโลกหน้า ศาสนาแบบนี้รวมคำสอนของศาสนาใหญ่ ๆ ซึ่งเสริมให้บุคคลปฏิบัติตามกรอบที่ดีของศีลธรรม ทั้งบูชาและยกย่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งมีอยู่ในศาสนาคริสต์ ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม และศาสนาฮินดู เป็นต้น

แบ่งตามชื่อศาสนา

1. ชื่อตามผู้ตั้งศาสนา ได้แก่ ศาสนาขงจื้อ ตั้งชื่อตามท่านขงจื้อ หรือศาสนาโซโรอัสเตอร์ ตั้งชื่อตามท่านศาสดาโซโรอัสเตอร์
2. ชื่อตามนามเกียรติยศของผู้ตั้งศาสนา ได้แก่ ศาสนาพุทธ คำว่าพุทธะ แปลว่า ท่านผู้รู้ ทั้ง ๆ ที่นามแท้จริงของพระพุทธเจ้าคือ สิทธัตถะ โคตมะ หรือศาสนาเซน คำว่า เซน มาจากคำว่า ชินะ แปลว่า ผู้ชนะ ทั้งที่ชื่อจริงของผู้ตั้งศาสนา คือ วรรณมานะ เป็นต้น
3. ชื่อตามหลักคำสอนในศาสนา ได้แก่ ศาสนาเต๋า คำว่า "เต๋า" แปลว่า ทาง (The Way) หรือเทพยธรรม (The Divine Way) ศาสนาชินโต คำว่า "ชินโต" แปลว่า ทางแห่งเทพทั้งหลาย (The Way of the Gods) เป็นต้น

แบ่งประเภทตามการที่มีผู้นับถืออยู่หรือไม่

1. ศาสนาที่ตายไปแล้ว (Dead Religions) หมายถึง ศาสนาที่เคยมีผู้นับถือในอดีต แต่ปัจจุบันไม่มีใครนับถือ หรือดำรงไว้ คงไว้เพียงชื่อที่มีอยู่ในประวัติศาสตร์ เช่น ศาสนาของอียิปต์โบราณ ศาสนาของเผ่าบาบิโลเนียน ศาสนาของกรีกโบราณ เป็นต้น
2. ศาสนาที่ยังมีชีวิตอยู่ (Living Religion) หมายถึง ศาสนาที่ยังมีผู้นับถืออยู่จนถึงปัจจุบันนี้
  - ก. ศาสนาที่มีแหล่งกำเนิดในเอเชียตะวันออก คือ จีน และญี่ปุ่น ได้แก่ศาสนาขงจื้อ ศาสนาเต๋า และศาสนาชินโต
  - ข. ศาสนาที่มีแหล่งกำเนิดในเอเชียใต้ เช่น อินเดีย ปากีสถาน ได้แก่ ศาสนาพุทธ ศาสนาพราหมณ์ หรือฮินดู ศาสนาเซน และศาสนาซิกข์
  - ค. ศาสนาที่มีแหล่งกำเนิดในเอเชียตะวันตก คือ ดินแดนปาเลสไตน์ เปอร์เซีย และอารเบีย ได้แก่ ศาสนายูดาห์ หรือยิว ศาสนาสโซโรอัสเตอร์ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม

แบ่งประเภทตามความเชื่อเกี่ยวกับพระเจ้า

1. ศาสนาที่นับถือพระเจ้า หรือ "เทวนิยม" (Theism) คือ เชื่อว่าพระเจ้าเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ ที่สร้างโลก และสรรพสิ่งต่าง ๆ ซึ่งศาสนาที่นับถือพระเจ้าองค์แยกเป็น
  - ก. เอกเทวนิยม (Monotheism) จะนับถือพระเจ้าเพียงองค์เดียว ได้แก่ ศาสนายิว ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาโซโรอัสเตอร์ ศาสนาซิกข์ และศาสนาเต๋า
  - ข. พหุเทวนิยม (Polytheism) นับถือพระเจ้าหลายองค์ บางครั้งยังผสมผสานกับการบูชาธรรมชาติ ได้แก่ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ศาสนาชินโต และศาสนาขงจื้อ
2. ศาสนาที่ไม่มีการนับถือพระเจ้า เรียกว่า "อเทวนิยม" (Atheism) ได้แก่ ศาสนาพุทธ และศาสนาเซน

ความสำคัญของศาสนา ศาสนามีความสำคัญต่อสังคมมนุษย์ ได้แก่

1. ศาสนาเป็นบ่อเกิดแห่งธรรมจรรยา และขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั่งงาม หากบุคคลในสังคมประพฤติปฏิบัติตามหลักทางศีลธรรมที่ศาสนานั้น ๆ วางไว้ย่อมจะเป็นคนดี
2. ศาสนาทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เพราะทุกศาสนาล้วนมุ่งหวังให้ศาสนิกชนของตนเป็นคนดี และเมื่อศาสนิกชนเป็นคนดีแล้ว คนในสังคมก็ย่อมจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และปราศจากความเดือดร้อน
3. ศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพราะศาสนิกชนสามารถดำเนินวิถีชีวิตตามแบบอย่างของพระศาสดา หรือปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา
4. ศาสนาจะช่วยให้มนุษย์ทราบว่าสิ่งใดดีชั่ว ถูกผิด ตามมาตรฐานของศาสนานั้น ๆ และทราบถึงผล แห่งการกระทำนั้น ๆ เช่น คำสอนเรื่องหลักกรรมในพระพุทธศาสนาที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เมื่อทราบแล้วคนก็จะประพฤติดี ไม่ทำความชั่ว
5. ศาสนาเป็นแหล่งรวมศิลปวิทยาการ และถ่ายทอดวิทยาการ เนื่องจากจะเป็นแหล่งความรู้ ของศาสตร์ แขนงต่าง ๆ และถ่ายทอดศาสตร์เหล่านั้นไปสู่มนุษย์ในสังคม ความรู้ทางการแพทย์ ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม การช่าง การดนตรี และหัตถกรรม เป็นต้น
6. ศาสนาเป็นเครื่องส่งเสริมความมั่นคงในการปกครองประเทศ เช่น พระมหากษัตริย์ไทย ทรงยึดมั่นและดำเนินนโยบายในการปกครองประเทศด้วยหลักทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ
7. ศาสนาเป็นที่พึ่งทางใจเมื่อปุถุชนเกิดความทุกข์ร้อนใจ กล่าวคือ เมื่อคนเราเกิดความทุกข์กายและใจก็ย่อมจะหาทางออกให้กับปัญหาที่เกิดขึ้น และรูปแบบหนึ่งของการแก้ไขปัญหาคือการนำหลักธรรมทางศาสนาที่คนเคารพนับถือ มาเป็นที่พึ่งทางใจ และนำหลักธรรมมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

หน้าที่พลเมืองต่อศาสนา

1. ศึกษาหลักธรรม และปฏิบัติตามคำสอนของพระศาสดา ตลอดจนนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตน เองและผู้คนในสังคม
2. ศึกษาความสำคัญของศาสนาที่มีต่อสังคมไทยและประชาชนชาวไทย โดยให้เห็นคุณค่าของศาสนาที่ตน นับถือ ตลอดจนคุณค่าของศาสนาที่คนอื่น ๆ นับถือ เพื่อนำหลักจริยธรรมในศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประเทศ และทำให้สังคมมีความสงบสุข
3. ศึกษา และเข้าร่วมประกอบศาสนพิธีตามโอกาส ซึ่งการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา นั้น ไม่ควรขัดต่อ ความสงบเรียบร้อยของกฎหมายบ้านเมือง ตลอดจนไม่ขัดกับจารีตประเพณีอันดีงาม ของสังคมไทยที่สืบทอดกันมา
4. เผยแผ่ศาสนาที่ตนนับถืออยู่ไปยังศาสนิกชนผู้นับถือศาสนาเดียวกัน และศาสนิกชนต่างศาสนา เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสนา และเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านศาสนาระหว่างกัน
5. ปกป้องและรักษาศาสนาที่ตนเองนับถือ ตลอดจนสถาบันและองค์กรทางศาสนาต่าง ๆ มิให้ผู้ใดสร้างความเสียหายให้ได้ และหากมีผู้ใดเกิดความเข้าใจผิดในศาสนาที่เรา นับถือ ก็ควรให้ความกระจ่างและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง

6. ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น ๆ กล่าวคือ ไม่ดูหมิ่นหลักคำสอน ศาสดา คัมภีร์ ศาสนิกชน และ พิธีกรรม ทางศาสนา ตลอดจนไม่ทำลายรูปเคารพ หรือโบราณสถานและโบราณวัตถุของศาสนาอื่น ๆ

7. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมระหว่างศาสนา และศาสนิกชนที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิด ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน และเพื่อประสานความช่วยเหลือกันในอนาคต

8. ช่วยพัฒนาศาสนสถาน เนื่องจากศาสนสถานเป็นที่ประกอบพิธีกรรม และเป็นที่พักอาศัยของ นักบวช ตลอดจนเป็นศูนย์รวมของศิลปวัฒนธรรมของศาสนาต่าง ๆ ดังนั้น ศาสนิกชนที่ดีควรช่วยกัน พัฒนา ศาสนสถานของตนให้สะอาดเรียบร้อย และทำนุบำรุงส่วนที่เสียหายให้มีความมั่นคงแข็งแรงต่อไป

หนังสืออ้างอิง

กรมหลวงวชิรญาณวงศ์, สมเด็จพระสังฆราชเจ้า (2531) สารนิพนธ์ ว่าด้วยเรื่องคน ศาสนา และคติธรรม กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย

เดือน คำดี (2541) ศาสนศาสตร์ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพฯ.

ประยงค์ สุวรรณบุบผา (2537) สังคมปรัชญา แนวคิดตะวันออก-ตะวันตก. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์

พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2529) พจนานุกรมพุทธศาสตร์ กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย (2539) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พิมพ์ครั้งที่ 6) กรุงเทพฯ : บริษัท อักษรเจริญทัศน์ จำกัด
สุชีพ ปุญญานุภาพ (2540) ศาสนาเปรียบเทียบ (พิมพ์ครั้งที่ 4) โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย

วัดกลาง พระอารามหลวง

ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อวัด วัดกลาง พระอารามหลวง ชั้นตรี ชนิดสามัญ

เจ้าอาวาส พระเทพปริยัตยาจารย์ เจ้าคณะจังหวัดบุรีรัมย์

ที่ตั้ง เลขที่ 96 ถนนจรระ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

สังกัด คณะสงฆ์มหานิกาย

ช่องทางการติดต่อ เบอร์โทร 044-614034

ประวัติความเป็นมา

วัดกลาง ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2329 เดิมเป็นวัดร้างโบราณ สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก) เสด็จผ่านขณะเดินทางไปตีเมืองจำปาศักดิ์ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ยกวัดร้างเป็นวัดมีพระสงฆ์ ใช้ชื่อว่า “วัดแปะใหญ่” ในสมัยกรุงธนบุรี ตั้งเป็นวัดโดยสมบูรณ์เมื่อประมาณ พ.ศ. 2329 ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “วัดกลาง”

วัดกลาง ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ. 2399 กรมการศาสนายกขึ้นเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างเมื่อ พ.ศ. 2509 และได้รับโปรดเกล้าฯ เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ ตั้งแต่วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2533 กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ ลงวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2533

วัดกลาง สร้างขึ้นเป็นวัดในพระพุทธศาสนานับตั้งแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ประมาณ พ.ศ. 2300 เศษ ไม่ปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับผู้สร้าง เข้าใจว่าประชาชนได้ร่วมกันสร้างขึ้นมาเป็นวัดคู่บ้านคู่เมือง เป็นวัดที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง บริเวณโดยรอบเป็นส่วนราชการ กรมการเมืองในสมัยยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น ดังปรากฏหลักฐานที่เห็นในปัจจุบันนี้ เพราะฉะนั้นจึงเรียกชื่อว่า “วัดกลาง” คงเป็นเพราะว่าตั้งอยู่ใจกลางเมือง เหมือนกับวัดเก่าแก่ในจังหวัดอื่นๆ ที่มีประวัติความเป็นมาคล้ายคลึงกันและเรียกชื่อเหมือนกัน เช่นวัดกลาง จังหวัดสุรินทร์ วัดกลาง จังหวัดอุดรธานี เป็นต้น

วัดกลาง พระอารามหลวงแห่งนี้ ยังปรากฏหลักฐานว่าเคยเป็นสถานที่พักแรมทัพของสมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก ในคราวเดินทางมาครั้งนี้ เพื่อทำการปราบปรามนครจำปาศักดิ์ ที่แข็งเมืองไม่ขึ้นต่อการปกครองกรุงรัตนโกสินทร์ในยุคนั้น และภายในบริเวณวัดมีสระน้ำโบราณที่เรียกชื่อกันว่า “สระสิงห์โต” เป็นสระน้ำเก่าแก่โบราณ ในสมัยนั้นใช้เป็นที่พัก อาบ กิน และเป็นสถานที่ถือน้ำพิพัฒน์สัตยาของขุนนางเจ้าเมืองในยุคนั้น โดยตักน้ำในสระนี้แล้วไปทำพิธีดื่ม กิน ในพระอุโบสถหลังเก่า ซึ่งเป็นที่ตั้งของพระอุโบสถหลังเก่าในปัจจุบัน โดยสระนี้ในปัจจุบันยังใช้ได้ดีอยู่ และเมื่อคราวที่ทางราชการได้จัดพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ 5 ธันวาคม 2530 ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ทางราชการจังหวัดบุรีรัมย์ได้ทำพิธีอัญเชิญน้ำในสระแห่งนี้ เพื่อทูลถวายร่วมใน

พิธีการดังกล่าวด้วย นับเป็นโบราณสถานแห่งหนึ่งของจังหวัดบุรีรัมย์ด้วย และทางวัดก็มีโครงการปรับปรุงบูรณะซุทธลอกและตกแต่งสระน้ำให้สวยงาม ร่มรื่น เพื่อให้ลูกหลานได้ศึกษาและค้นคว้าในโอกาสต่อไป

วัดกลาง ได้ทำการบูรณะพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองมาเป็นลำดับ โดยวัดแห่งนี้เป็นสถานที่อยู่จำพรรษาของเจ้าคณะจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นผู้บริหารงานพระพุทธศาสนาภายในจังหวัดเป็นลำดับมา จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2511 สมัยพระธรรมธีรมนี (เป่า หาสจิตโต ป.ธ.7) อดีตเจ้าอาวาสวัดกลาง และเจ้าคณะจังหวัดรูปที่ 3 ในสมัยที่ท่านดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดแห่งนี้ ท่านได้ทำการบูรณะพัฒนาวัดแห่งนี้ได้เจริญก้าวหน้าถึงที่สุดในยุคนั้น ทั้งด้านการปกครอง การศาสนศึกษา การเผยแผ่ และการสาธารณูปการ เพราะท่านมีตำแหน่งเป็นผู้นำการพระพุทธศาสนาในจังหวัดด้วย จึงมีศักยภาพในการบูรณะพัฒนาอย่างมาก ท่านได้วางแผนในการพัฒนาเสนาสนะถาวรต่างๆ ไว้ให้เจ้าอาวาสองค์ต่อมาได้พัฒนารับช่วงต่อไปโดยไม่ต้องรื้อถอนใหม่ เพียงแต่ปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อทดแทนส่วนที่ชำรุดสึกหรอไปตามสภาพการณ์ทางธรรมชาติ และให้ความเจริญก้าวหน้าที่จะมาในอนาคต

เขตที่ตั้งและอุปจาระของวัด

วัดกลาง พระอารามหลวง ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 24 ไร่ 2 งาน ทิศเหนือติดถนนอิสาน ทิศใต้ติดถนนจิระ ทิศตะวันออกติดถนนหลักเมือง และทิศตะวันตกติดถนนสุนทรเทพ

พื้นที่ตั้งวัดเป็นที่ราบสูงอยู่นอกกำแพงเมืองด้านทิศตะวันตก บริเวณโดยรอบวัดมีอาคารร้านค้าและที่พักอาศัยของชาวบ้าน มีถนนสำหรับใช้คมนาคมรอบวัดทั้ง 4 ทิศ ภายในบริเวณวัดมีการก่อสร้างอาคารเสนาสนะต่างๆ อย่างเป็นระเบียบตามแบบแผนพัฒนาวัดสมเป็นพระอารามหลวง

สาธารณูปการภายในวัด

1. พระอุโบสถ จำนวน 1 หลัง
2. ศาลาการเปรียญ จำนวน 1 หลัง / ห้องประชุม 1 หลัง
3. อาคารโรงเรียนพระปริยัติธรรม เปิดการเรียนการสอน 2 แผนก คือ แผนกธรรม – บาลี และแผนกสามัญศึกษา จำนวน 2 หลัง
4. ห้องประชุมสงฆ์ 2 ชั้น จำนวน 1 หลัง
5. กุฏิสงฆ์ จำนวน 6 หลัง
6. ศาลาฌาปนสถาน จำนวน 2 หลัง
7. เมรุเผาศพ จำนวน 1 หลัง

ลำดับเจ้าอาวาสจากอดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	หลวงพ่อสี	พ.ศ. 2300	ถึง	พ.ศ. 2340
รูปที่ 2	หลวงพ่อโสม	พ.ศ. 2340	ถึง	พ.ศ. 2370
รูปที่ 3	หลวงพ่อสุข	พ.ศ. 2370	ถึง	พ.ศ. 2400
รูปที่ 4	พระครูอมรปัญญา (ม่วง อมโร)	พ.ศ. 2400	ถึง	พ.ศ. 2450
รูปที่ 5	พระครูอมรปัญญา (เหลา อมโร)	พ.ศ. 2450	ถึง	พ.ศ. 2480
รูปที่ 6	พระธรรมธีรมนี (เป่า หาสจิตโต)	พ.ศ. 2480	ถึง	พ.ศ. 2512
รูปที่ 7	พระเมธีธรรมมาราม	พ.ศ. 2512	ถึง	พ.ศ. 2514
รูปที่ 8	พระเทพปริยัตยาจารย์	พ.ศ. 2514	ถึง	ปัจจุบัน

เจ้าอาวาสวัดกลาง พระอารามหลวง
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

พระเทพปริยตยาจารย์

วัดกลาง พระอารามหลวง
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

แผนที่เส้นทาง วัดกลาง พระอารามหลวง
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

โรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา

วัดกลาง พระอารามหลวง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อมูลทั่วไป

วัดกลางบุรีรัมย์ได้เปิดการเรียนด้วยแผนกธรรมและแผนกบาลี ในสมัยพระธรรมธีรมนี เป็นเจ้าอาวาสรูปที่ 6 และอดีตเจ้าคณะจังหวัดบุรีรัมย์รูปที่ 1 ต่อมาพระครูธีรคุณาธาร (พระเทพปริยัตยาจารย์ (สุพจน์ โชติญาโณ ป.ธ.5 , M.A , Ph.D)) เจ้าอาวาสรูปที่ 7 ได้สานต่อการศึกษาของพระภิกษุสามเณรในการเรียน ได้เพิ่มการศึกษาแผนกสามัญศึกษาขึ้น ในขณะนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้ออกเป็นระเบียบกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2500 ต่อมาปี พุทธศักราช 2507 ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกบาลีขึ้นมาใหม่เรียกว่า “ บาลีศึกษาสามัญและปริยัติศึกษา ” กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นว่า การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกจึงเห็นควรให้มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้น เพื่อให้ผู้ศึกษาได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป จึงได้มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พุทธศักราช 2514 ดังนั้นพระครูธีรคุณาธาร (พระเทพปริยัตยาจารย์ (สุพจน์ โชติญาโณ ป.ธ.5 , M.A , Ph.D)) จึงได้ทำหนังสือขออนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการเปิดการเรียนการสอนในวัดกลางบุรีรัมย์ ได้ใช้ชื่อว่า “โรงเรียนผู้ใหญ่วัดกลางบุรีรัมย์” เปิดเมื่อ เดือนตุลาคม พุทธศักราช 2514 มีนักเรียนรูปแรกที่สมัครเรียน คือ พระภิกษุเนติกุล บุญปัญญา ชาวจังหวัดศรีสะเกษ และมีนายวีระ สมใจ เป็นครูใหญ่ของโรงเรียนได้ใช้ศาลาการเปรียญที่สร้างขึ้น ในพุทธศักราช 2508 เป็นสถานที่เรียน เมื่อนักเรียนจบการศึกษาจะได้ว่าวุฒิว่า “ ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น (ร.บ.4) เทียบเท่าชั้นประถมศึกษาที่ 7 ” พระภิกษุสามเณรที่เข้ามาเรียนนั้นมาจาก วัดกลาง วัดอีสาน วัดธรรมธีราราม (วัดป่าหลังโรงเลื่อย) และวัดอินทรวาราม (วัดหนองปรือ)

พุทธศักราช 2529 ทางวัดกลางได้ทำการก่อสร้างอาคารเรียน 2 ชั้น 3 มุข คอนกรีตเสริมเหล็กทั้งหลัง ขนาดความยาว 49 เมตร กว้าง 9 เมตร แล้วเสร็จสมบูรณ์ในปี พุทธศักราช 2533 สิ้นค่าก่อสร้างประมาณ 2,800,000 บาท (สองล้านแปดแสนบาท) โดยอาศัยงบประมาณจากอนุโมทนาของพุทธศาสนิกชนทั่วไป และตั้งชื่ออาคารเรียนหลังนี้ว่า “โรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา” เพื่อเป็นเกียรติแด่พระครูธีรคุณาธาร เจ้าอาวาสวัดกลาง ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มและเอาใจใส่ในการศึกษาของพระภิกษุสามเณรและเยาวชนของชาติผู้พลาดโอกาสทางการศึกษาที่รัฐจัดให้

พุทธศักราช 2530 ได้รับอนุญาตจัดการเรียนการสอน เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2530 ตามใบอนุญาตจัดตั้งเลขที่ 14/2530 โดยมีพระครูธีรคุณาธาร (พระเทพปริยัตยาจารย์ (สุพจน์ โชติญาโณ ป.ธ.5 , M.A , Ph.D)) เจ้าอาวาสวัดกลาง รองเจ้าคณะอำเภอเมือง สมัยนั้น ดำรงตำแหน่งผู้จัดการ และครูใหญ่ได้รับอนุญาตจากกรการศาสนา ได้ชื่อของสถานศึกษาว่า “โรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา” ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – 3) เปิดการเรียนการสอน ตั้งแต่เวลา 13.00 – 18.00 น.

พุทธศักราช 2533 พระครูธีรคุณธรร (พระเทพปริยัตยาจารย์ (สุพจน์ โชติญาโณ ป.ธ.5 , M.A , Ph.D)) มองเห็นว่าพระภิกษุและสามเณรที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – 3) ไม่สามารถเดินทางไปศึกษาต่อกับโรงเรียนที่มีระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ จึงขออนุญาตจากกรมการศาสนาขยายห้องเรียนขึ้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – 5) โดยมอบหมายให้ พระมหาคำรบ คมภิปัญโญ น.ธ.เอก , ป.ธ.7, ศษ.บ. เป็นครูใหญ่ เป็นผู้ดำเนินการในขณะนั้น แทนพระครูธีรคุณธรร (พระเทพปริยัตยาจารย์ (สุพจน์ โชติญาโณ ป.ธ.5 , M.A , Ph.D)) มารับผิดชอบเป็นผู้จัดการโรงเรียน

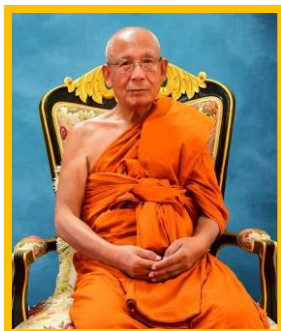
พุทธศักราช 2537 (พระเทพปริยัตยาจารย์ (สุพจน์ โชติญาโณ ป.ธ.5 , M.A , Ph.D)) แต่งตั้ง พระมหาปราจีน ปิยทสสี น.ธ.เอก , ป.ธ.4 เป็นครูใหญ่ ต่อมาได้เดินทางไปศึกษาต่างประเทศ ณ ประเทศอินเดีย

พุทธศักราช 2540 พระสุธีปริยัตยาภรณ์ (พระเทพปริยัตยาจารย์ (สุพจน์ โชติญาโณ ป.ธ.5 , M.A , Ph.D)) แต่งตั้ง พระมหาบุญถิ่น ปุณฺณสิริ น.ธ.เอก , ป.ธ.7, พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา) เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา ท่านมองเห็นว่าพระภิกษุและสามเณรมีจำนวนมากขึ้น จึงขยายอาคารเรียนเพิ่มขึ้น พุทธศักราช 2543 ขยายอาคารเรียนบนอาคารหอพระไตร จำนวน 9 ห้อง พุทธศักราช 2550 สร้างอาคารหอประชุม 2 ชั้น สำหรับการศึกษาของพระภิกษุและสามเณรพร้อมกับเป็นห้องประชุมของคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งในขณะนั้น พระราชปริยัติกวี (พระเทพปริยัตยาจารย์ (สุพจน์ โชติญาโณ ป.ธ.5 , M.A , Ph.D)) ได้เป็นเจ้าของคณะจังหวัดบุรีรัมย์ จึงมองเห็นว่าคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์ต้องมีอาคารเป็นห้องประชุม พุทธศักราช 2557 ได้มีการสร้างอาคารเรียน 3 ชั้น ขึ้นอีกหลัง สำหรับใช้เป็นอาคารเรียน 2 ชั้น ส่วนชั้นที่ 3 เป็นห้องปฏิบัติธรรมและห้องประชุมของคณะสงฆ์จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้บริหารโรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา
วัดกลาง พระอารามหลวง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

พระเทพปริยัตยาจารย์
(พระมหาสุพจน์ โชติญาโณ)
ผู้จัดการโรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา

พระมงคลสุตกิจ
(พระมหาบุญถิ่น ปุณฺณสิริ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา

พระมหากิตติพัฒน์ สิริชัย
รองผู้อำนวยการ
กลุ่มงานวิชาการ

พระครูเกษมปริยัตยาทร
(พระมหาสุพจน์ เขมจิตโต)
รองผู้อำนวยการ
กลุ่มบริหารงานงบประมาณ

พระครูสังฆรักษ์ปรีญาวัฒน์ จนทสาโร
รองผู้อำนวยการ
กลุ่มบริหารงานทั่วไป

พระครูปริยัติธรรมนิเทศ
พระครูปลัดนิมิตร อินทวิโร
รองผู้อำนวยการ
กลุ่มบริหารงานบุคคล

วิสัยทัศน์โรงเรียน

“เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ มีคุณภาพบนพื้นฐานของศาสนทายาท”

พันธกิจ

- ข้อที่ 1 จัดหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- ข้อที่ 2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควบคู่การสอนแบบพุทธวิธี
- ข้อที่ 3 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีมาตรฐานด้านวิชาชีพ
- ข้อที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาโดยยึดหลักการแบบมีส่วนร่วม
- ข้อที่ 5 จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักธรรมคำสั่งสอน

ปรัชญาโรงเรียน

ปณฺญา พุทฺธิสมปฺนโน แปลว่า ผู้มีปัญญา เป็นผู้สมบูรณ์ด้วยความรู้

คำขวัญโรงเรียน

สามัญติ บาสิเตน เน้นคุณธรรม นำสู่การพัฒนา

สีประจำโรงเรียน

- "สีเหลือง" หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง ความดีงาม ความอุดมสมบูรณ์
- "สีเทา" หมายถึง ความคิด หรือ ปัญญา
- "สีเหลือง-เทา" หมายถึง การมีปัญญาและความคิดที่ดีงาม อันนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง

รางวัลเกียรติยศ

1. โรงเรียนได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสาม (2555 – 2558) จากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้คะแนน 90.22 ระดับคุณภาพ ดีมาก
2. โรงเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ ประเภทสถานศึกษามัธยมศึกษาขนาดเล็ก โครงการคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2562 จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. โรงเรียนได้รับรางวัลชมเชย ประเภทสถานศึกษามัธยมศึกษาขนาดเล็ก โครงการคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลพระราชทาน ปีการศึกษา 2562 จากกระทรวงศึกษาธิการ
4. พระมงคลสุตกิจ ผู้อำนวยการโรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา

โรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา

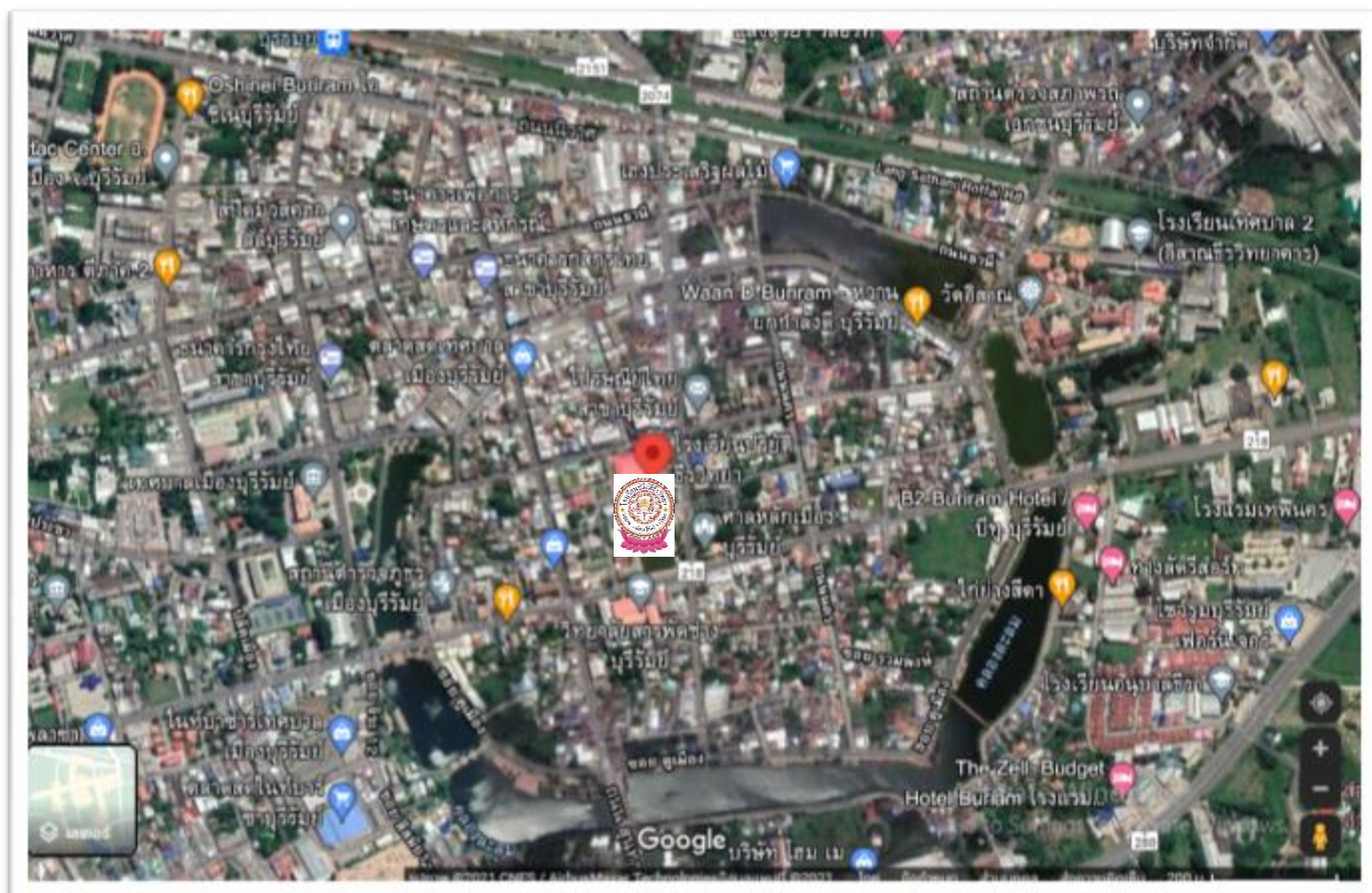
วัดกลาง พระอารามหลวง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

แผนที่โรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา
วัดกลาง พระอารามหลวง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

พระเทพปริยัตยาจารย์

เจ้าอาวาสวัดกลางพระอารามหลวง และเจ้าคณะจังหวัดบุรีรัมย์

พระมงคลสุตกิจ (พระมหาบุญถิ่น ปุณฺณสิริ)

เลขาธิการเจ้าคณะจังหวัดบุรีรัมย์

และคณะผู้บริหารโรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา

แหล่งข้อมูลและภาพประกอบ

Facebook วัดกลางพระอารามหลวง จังหวัดบุรีรัมย์

Facebook ประชาสัมพันธ์โรงเรียนปริยัติธรรมวิทยา

Website [www.theerawitthaya .ac.th](http://www.theerawitthaya.ac.th)

วัดอิสาน

ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อวัด วัดอิสาน

เจ้าอาวาส พระครูวชิรธรรมารม เจ้าคณะตำบลอิสาน เขต 1

ที่ตั้ง เลขที่ 27 ถนนอนุวรรตน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

สังกัด คณะสงฆ์มหานิกาย

ช่องทางการติดต่อ เบอร์โทรศัพท์ 090-6013923 (เจ้าอาวาส)

ประวัติความเป็นมา

วัดอิสานนี้ ไม่ปรากฏนามผู้สร้าง แต่สันนิฐานกันว่า ประชาชนรวมตัวกันสร้าง เมื่อ พ.ศ. 2486

เขตที่ตั้งและอุปการะของวัด

วัดอิสาน ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 24 ไร่ 1 งาน 23 ตารางวา ทิศเหนือจดโรงเรียนเทศบาล 2 ทิศใต้จดทางสาธารณะประโยชน์ ทิศตะวันออก จดโรงเรียนเทศบาล 2 ทิศตะวันตกจด ที่ดินราชพัสดุ วัดอิสาน ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2517 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 35 เมตร ยาว 50 เมตร

สาธารณูปการภายในวัด

1. พระอุโบสถ จำนวน 1 หลัง
2. ศาลาการเปรียญ จำนวน 1 หลัง
3. หอสวดมนต์ 1 หลัง
4. อาคารโรงเรียนอิสานโกศลศึกษา จำนวน 2 หลัง
5. กุฏิสงฆ์ จำนวน 15 หลัง
6. ศาลาบำเพ็ญกุศล จำนวน 3 หลัง
7. เมรุเผาศพ จำนวน 1 หลัง

ลำดับเจ้าอาวาสจากอดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1 พระหรั่ง	รูปที่ 6 พระปลัดสำลี
รูปที่ 2 พระอยู่	รูปที่ 7 พระพูน อคคเตโช
รูปที่ 3 พระเนียม	รูปที่ 8 พระครูโกศลธรรมสถิต
รูปที่ 4 พระครูธีรคุณาธาร	รูปที่ 9 พระครูวชิรธรรมารม (ปัจจุบัน)
รูปที่ 5 พระราชธรรมโกศล	

เจ้าอาวาสวัดอิสาน
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

พระครูชिरธรรมารม

วัดอิสาน
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

แผนที่เส้นทาง วัดอิสาน ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

โรงเรียนอิสานโกศลศึกษา วัดอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนอิสานโกศลศึกษา เป็นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาแห่งแรกของจังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จัดตั้งเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 ตั้งอยู่ที่เลขที่ 27 วัดอิสาน ถนนอนุวรรตน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

ปี พ.ศ. 2550 พระอธิการวิเชียร ชินทตโต พร้อมทั้งคณะสงฆ์ และคณะกรรมการวัดอิสาน ได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาประเภทสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 และ โดยเปิดรับสมัครนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 มีพระอธิการวิเชียร ชินทตโต เป็นผู้รับใบอนุญาต มีนายบุญถึง ประเมินมงคลกุล เป็นผู้จัดการและผู้อำนวยการ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2554 มีการเปลี่ยนแปลงผู้อำนวยการโรงเรียนโดย นายบุญถึง ประเมินมงคลกุล ได้ลาออกจากผู้อำนวยการโรงเรียนและแต่งตั้งให้ นายบุญรอด ไก่แก้ว เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนแทนตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554 เป็นต้นมา

ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดการเรียนการสอนเริ่มตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผู้บริหารโรงเรียนอิสานโกศลศึกษา
วัดอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

พระครูวชิรธรรมารม
เจ้าอาวาสวัดอิสาน
ผู้รับใบอนุญาต

นายบุญรอด ไก่แก้ว
ผู้อำนวยการโรงเรียนอิสานโกศลศึกษา

นายบัวทอง อติธรรมย์
รองผู้อำนวยการโรงเรียน

นางวาสนา ตันท์สุระ
รองผู้อำนวยการโรงเรียน

นายชาติตรี จะรอนรัมย์
รองผู้อำนวยการโรงเรียน

นายพรหมเมศร์ สิ้นปรุ
รองผู้อำนวยการโรงเรียน

วิสัยทัศน์

โรงเรียนรากหญ้า ตัวอย่างสร้างโอกาส เรียนฟรี ดีจริง และมีคุณภาพ

พันธกิจ

1. สร้างเสริมความรู้ ความรัก ความอบอุ่น ความสุขให้ทุกคน
2. จัดการสร้างเสริมให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นโรงเรียนรากหญ้า มีศักดิ์ศรีเป็นไว้วางใจของชุมชน
3. จัดการสร้างเสริม พัฒนาให้นักเรียนทุกคนมีคุณภาพ เรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต คิดวิเคราะห์ มีความสามารถด้านเทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. พัฒนา สร้างเสริมตามแนววิถีพุทธ เพื่อให้นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม รักษ์วัฒนธรรมไทย
5. เร่งประสาน พัฒนาชุมชนและภาคีเครือข่าย

เป้าหมาย

เป็นโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาชั้นนำแห่งแรกของจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีคุณภาพมาตรฐาน การศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมให้การยอมรับ และสามารถจัดการศึกษาให้กับเยาวชนและชุมชนได้อย่างทั่วถึง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความประพฤติที่ดี และกฎระเบียบของโรงเรียน
2. นักเรียนเป็นผู้ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ รักการอ่าน คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และเขียนสื่อความได้ตาม ธรรมชาติและเต็มศักยภาพของตน
3. นักเรียนเป็นผู้มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ห่างไกลจากสิ่งเสพติด
4. นักเรียนมีความภูมิใจในความเป็นไทยและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม
5. นักเรียนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
6. นักเรียนเป็นผู้มีความกระตือรือร้น มีการพัฒนาตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้องเหมาะสม
7. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ สามารถเผยแพร่ ความรู้ ความสามารถ ทักษะและกระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม ได้อย่างเหมาะสม
8. นักเรียนเป็นผู้มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมสถานศึกษาเดียวกัน

โรงเรียนอิสานโกศลศึกษา

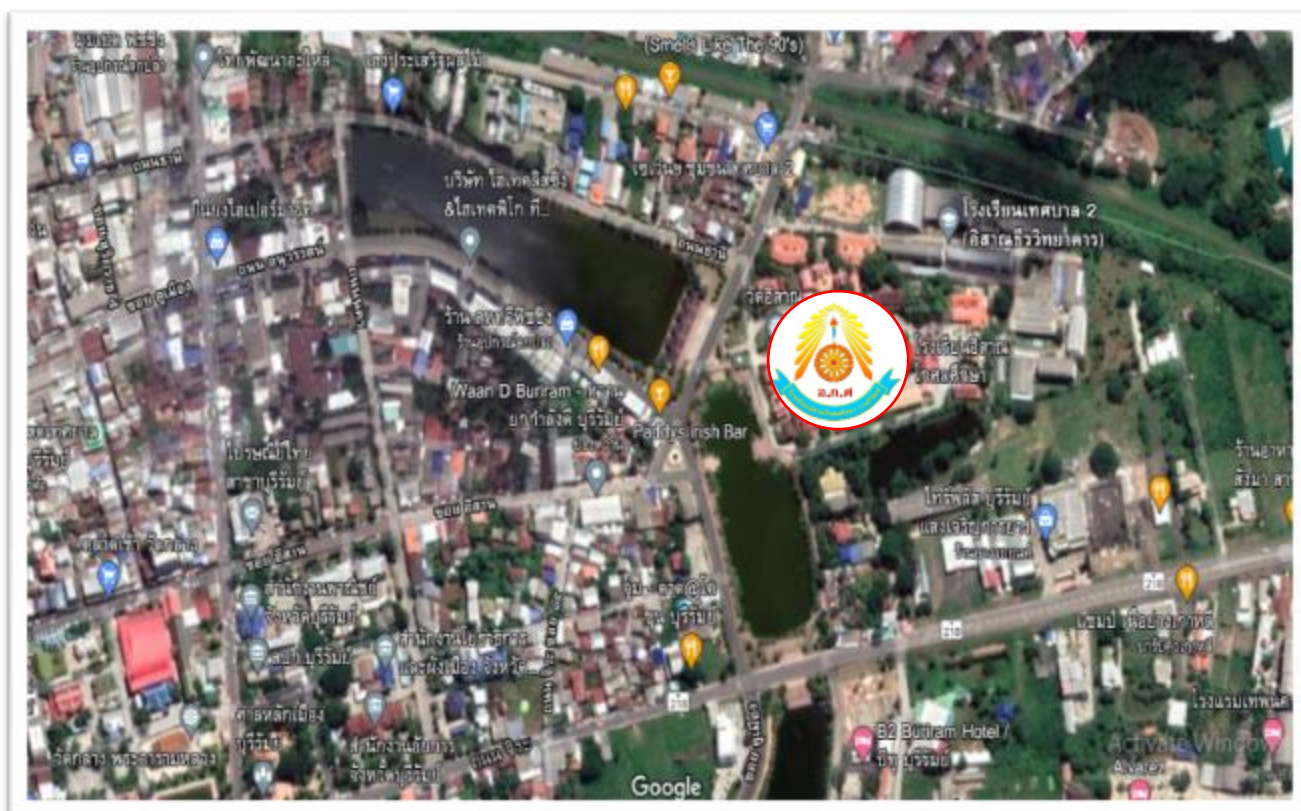
วัดอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

แผนที่โรงเรียนอิสลามโกศลศึกษา
วัดอิสลาม อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

พระครูวัชรธรรมารม

เจ้าอาวาสวัดอิสลาม และเจ้าคณะตำบลอิสลาม เขต 1

นายบุญรอด ไก่แก้ว

ผู้อำนวยการโรงเรียนอิสลามโกศลศึกษา

แหล่งข้อมูลและภาพประกอบ

Facebook วัดอิสลาม บุรีรัมย์

Facebook โรงเรียนอิสลามโกศลศึกษา-บุรีรัมย์

Website <https://isk.ac.th>

วัดธรรมธีราราม

ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อวัด วัดธรรมธีราราม (วัดป่าหลังโรงเลื่อย)

เจ้าอาวาส พระครูปัญญาสุตคุณ เจ้าคณะตำบลในเมือง

ที่ตั้ง เลขที่ 168 ถนนหน้าสถานีรถไฟ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

สังกัด คณะสงฆ์มหานิกาย

ช่องทางการติดต่อ เบอร์โทร 044-625241

ประวัติความเป็นมา

สร้างเมื่อ ปีพุทธศักราช 2594 และประกาศจัดตั้งวัด วันที่ 4 เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช 2501 โดยการนำของพระเดชพระคุณ พระธรรมธีรมนี (เป้า หาสจิตโต) ในขณะท่านดำรงตำแหน่ง เจ้าคณะจังหวัดบุรีรัมย์ และเจ้าอาวาสวัดกลางบุรีรัมย์ (พระอารามหลวง) ได้เล็งเห็นที่ดินกว้างขวางซึ่งเป็นที่สาธารณะประโยชน์ ถึงแม้จะเป็นสถานที่ฉาบฉวยไปก็ตาม แต่ก็ยังมีที่ดินพอที่จะตั้งเป็นวัดได้ ท่านจึงได้วางแผนแปลนแบ่งที่ดินออกเป็นสี่ส่วนสำหรับตั้งสำนักสงฆ์ไว้ส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ปลูกสร้างศาลาการเปรียญ สร้างกุฏิ ขุดสระน้ำ และแบ่งเป็นที่เผาศพ ผังศพไว้อีกส่วนหนึ่ง ดังปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้

จากนั้นจึงได้เสนอเรื่องขอสร้างวัดพร้อมด้วยหลักฐาน แผนผังไปยังกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ เหตุผลประกอบการขอจัดตั้ง เพราะพุทธศาสนิกชนหมู่บ้านชุมเห็ด หมู่บ้านมะค่า (ปัจจุบันหมู่บ้านชุมทอง) หมู่บ้าน (ชุมชน) หน้าสถานีรถไฟบุรีรัมย์ ยังไม่มีวัดสำหรับบำเพ็ญกุศลประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพราะเหตุว่าทางวัดกลาง (พระอารามหลวง) บุรีรัมย์ และวัดอิสาน ต่างก็ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล ซึ่งมีระยะทางที่ห่างไกลมาก เวลาจะไปทำบุญบำเพ็ญทานในวันสำคัญทางศาสนาก็ลำบาก หมู่บ้านทั้งสามแห่งนี้มีครัวเรือนประมาณร้อยหลังคาเรือน ซึ่งก็สามารถพอที่จะทะนุบำรุงอุปถัมภ์วัดได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากกรมการศาสนา ให้ตั้งวัดขึ้นได้ตามความประสงค์แล้วนั้น และเพื่อเป็นอนุสรณ์แด่หลวงพ่อบ้านเจ้าคุณ พระธรรมธีรมนี จึงได้ตั้งชื่อวัดว่า “วัดธรรมธีราราม”

วัดธรรมธีราราม ถือได้ว่าเป็นวัดที่มีความสำคัญอีกวัดหนึ่งของจังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน เป็นวัดที่อดีตเจ้าคณะจังหวัด (พระธรรมธีรมนี) ได้มีดำริและเป็นผู้ริเริ่มที่จะสร้างให้เป็นวัดอันสัปปา-ยะ นอกจากนี้ใช้เป็นที่อยู่พักอาศัยจำพรรษา เป็นที่ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมของพระภิกษุสามเณรแล้วท่านยังต้องการให้เป็นสถานที่ใช้สำหรับประกอบพิธีกรรมต่างๆ ของพุทธศาสนิกชน รวมไปถึงสถานที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขของชาวบ้านด้วย ดังจะเห็นได้จากในอดีตที่ท่านได้ริเริ่มโครงการต่างๆ เช่น ได้ริเริ่มก่อสร้างอุโบสถขึ้น โดยได้ออกแบบให้มีลักษณะทรงไทย 2 ชั้น วัตถุประสงค์ก็เพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบสังฆกรรมพิธีกรรมของ

พระสงฆ์ในชั้นบน ส่วนชั้นล่างต้องการให้เป็นสถานที่ศึกษาเล่าเรียนปรียัติธรรมของพระภิกษุ สามเณร และใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ประพฤติปฏิบัติธรรม ศึกษาอบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่กุลบุตร นักเรียน นักศึกษา คณะครูอาจารย์และประชาชน พุทธศาสนิกชนทั่วไปอีกด้วย ได้ให้พระภิกษุสามเณรทุกรูป ร่วมกับชาวบ้านในละแวกนั้น พากันขุดสระขึ้นภายในวัด เพื่อกักเก็บน้ำไว้อุปถัมภ์บริโศค เพราะในสมัยก่อนนั้นแหล่งน้ำธรรมชาติไม่มี ทำให้ชาวบ้านลำบาก (ดังคำกล่าวที่ว่า “บุรีรัมย์เมืองต้ำน้ำกิน”) เป็นต้น อีกทั้งยังได้กันที่ส่วนหนึ่งสร้างเป็น ฌาปนสถาน เพื่อใช้ประกอบพิธีฝังศพ และฌาปนกิจศพ เพราะวัดแห่งนี้ตั้งอยู่ใกล้กับโรงพยาบาลบุรีรัมย์ ในปีหนึ่งๆ มีคนเสียชีวิตจำนวนมาก จนไม่อาจหาที่ฝังศพ หรือฌาปนกิจศพได้หมดทำให้ได้รับความลำบาก พระเดชพระคุณ พระธรรมธีรมนี จึงได้เล็งเห็นความทุกข์ร้อนของประชาชนอย่างนี้ จึงได้ริเริ่มสร้างวัดแห่งนี้ให้เป็นวัดที่เพียบพร้อมในทุกๆ ด้าน ดังปรากฏให้เห็นในทุกวันนี้

ในปีพุทธศักราช 2548 วัดธรรมธีรารามได้รับพระเมตตาจาก สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงพระกรุณาโปรดประทานพระบรมสารีริกธาตุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้อัญเชิญมาประดิษฐานบรรจุไว้ ณ อุโบสถวัดธรรมธีราราม โดยท่านพระครูปัญญาสุตคุณ (สมโภชน์ สิริปัญญา ป.ธ.3) เจ้าอาวาสวัดธรรมธีราราม ได้เดินทางเข้ารับ เมื่อวันที่อังคารที่ ๖ เดือนกันยายน พุทธศักราช 2548 เวลา 08.45 นาฬิกา ตรงกับวันขึ้น 3 ค่ำ เดือน 10 ณ วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร โดยมี พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณ พระเทพสารเวที เลขานุการรูปที่ 1 ในองค์สมเด็จพระสังฆราชฯ เป็นประธานในการมอบเขตที่ตั้งและอุปการะของวัด

วัดวัดธรรมธีราราม (วัดป่าหลังโรงเลื่อย) ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 36 ไร่ 28 ตารางวา ทิศเหนือจดทางสาธารณะประโยชน์ (หมู่บ้านชุมทอง) ทิศใต้จดทางสาธารณะประโยชน์ (ที่ดินเอกชน) ทิศตะวันออกจดทางสาธารณะประโยชน์ (ที่ดินเอกชน) ทิศตะวันตกจดทางสาธารณะประโยชน์ โรงเรียนเขตการทางสงเคราะห์ 5 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533

สาธารณูปการภายในวัด

1. พระอุโบสถ จำนวน 1 หลัง
2. เจดีย์ จำนวน 1 องค์
3. หอระฆัง จำนวน 1 หลัง
4. ศาลาการเปรียญ จำนวน 1 หลัง
5. ศาลาอเนกประสงค์ จำนวน 1 หลัง
6. กุฏิสงฆ์ จำนวน 3 หลัง
7. กุฏิกัมมัฏฐานหมู่ จำนวน 19 หลัง
8. ศาลาตั้งศพ จำนวน 3 หลัง
9. ศาลาบำเพ็ญกุศล จำนวน 2 หลัง
10. เมรุเผาศพ จำนวน 1 หลัง
11. ศาลาฌาปนสถาน จำนวน 1 หลัง

ลำดับเจ้าอาวาสจากอดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระครูธีรคุณาธาร (พรหมา ชนปญโญ ป.ธ.3)	พ.ศ. 2494 – พ.ศ. 2513
รูปที่ 2	พระอธิการบุญธรรม สปปญโญ (น.ธ.เอก)	พ.ศ. 2514 – พ.ศ. 2527
รูปที่ 3	พระครูพิศิษฐ์วุฒิกกร (วิจิตร ติกขปญโญ น.ธ.เอก)	พ.ศ. 2529 – พ.ศ. 2537
รูปที่ 4	พระครูปัญญาสุตคุณ (สมโภชน์ สิริปญโญ)	พ.ศ. 2539 – ปัจจุบัน

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

พระครูปัญญาสุตคุณ

เจ้าอาวาสวัดธรรมธีราราม และเจ้าคณะตำบลในเมือง

แหล่งข้อมูลและภาพประกอบ

Facebook วัดธรรมธีราราม จังหวัดบุรีรัมย์

เจ้าอาวาส วัดธรรมธีราราม
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

พระครูปัญญาสุตคุณ

วัดธรรมธีราราม
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

แผนที่เส้นทาง วัฒนธรรมีราราม ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

มัสยิดอันวารุสสลาม

ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อมัสยิด อันวารุสสลาม

อิหม่าม นีวัฒน์ โพธิ์บาง

ที่ตั้ง เลขที่ 33/3 ถนนอนุวรรตน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

สังกัด ชุมนนี้ (ชุนนะฮฺ)

ช่องทางการติดต่อ เบอร์โทร 089-0536770 (อิหม่ามนีวัฒน์ โพธิ์บาง)

ประวัติความเป็นมา

มัสยิดอันวารุสสลาม เริ่มก่อสร้างเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2552 แล้วเสร็จเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2553 ตั้งอยู่ริมฝั่งคูเมืองด้านตะวันออก ละครม อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ โดยการริเริ่มของคุณ **ประพันธ์ สมานประธาน (ริมฮิมาฮูลลอฮ)** มอบทุนให้ทรัพย์ 3 ล้านบาท ให้ก่อสร้างอาคารมัสยิดหลังใหม่ แทนหลังเดิมที่เป็นอาคารไม้เก่าแก่กว่า 50 ปี ซึ่งตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับมัสยิดหลังปัจจุบัน และอยู่ภายในบริเวณบ้าน ของคุณประพันธ์ สมานประธาน ต่อมาภรรยา บุตร-ธิดาของท่านและพี่น้องมุสลิมในพื้นที่ได้สานต่อเจตนารมณ์ ร่วมกันก่อสร้างอาคารมัสยิดหลังใหม่และรั้วล้อมที่ดินแทนอาคารมัสยิดหลังเก่า บนพื้นที่กว่า 12 ไร่ มูลค่ากว่า 8 ล้าน

มัสยิดอันวารุสสลาม อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ นอกจากเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจ และเป็นที่รวมใจของพี่น้องชาวมุสลิมในภาคอีสานแล้ว ยังเป็นสถานที่สอนศาสนาภาคบังคับเบื้องต้นของเยาวชนในพื้นที่อีกด้วย

กิจกรรมที่มัสยิดอันวารุสสลาม

1. มัสยิดอันวารุสสลาม มีการละหมาดทุกวันศุกร์ ละหมาด 5 เวลา มุสลิมทุกคนต้องละหมาด 5 เวลา โดยเฉพาะผู้ชายจำเป็นต้องละหมาดที่มัสยิด ทั้งละหมาดวันศุกร์และละหมาด 5 เวลา ที่มัสยิด ส่วนสตรี ที่ห้องของนางดีที่สุด แต่ถ้านางต้องการมากับสามีก็เป็นที่อนุมัติ

2. มีการเรียนการสอนของเยาวชนในพื้นที่ ช่วงเวลาหลังเลิกเรียนของโรงเรียนสามัญ เวลาเย็น โดยใช้เวลา 1 - 2 ชั่วโมง ก่อนค่ำ วิชาที่สอนคือ

- หลักอิสลามเบื้องต้น (ฟิรดูฮีน)
- หลักการอ่านกุรอาน (คัมภีร์กุรอาน)

3. มีการเรียนการสอนเพื่อเผยแพร่ต่างศาสนิก ที่สนใจในศาสนาอิสลามก็สามารถมาเรียนได้ ในทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ (ทุกสัปดาห์)

4. กิจกรรม 3 ศาสนา พหุวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันในสังคม โดยต่างความเชื่อ มีการจัดกิจกรรมทุกปี โดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์

5. จัดกิจกรรมอบรมภาคฤดูร้อน ให้กับเยาวชนทั้งในและนอกพื้นที่ ในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี โดยมีวิทยากรจากนอกพื้นที่มาให้ความรู้ โดยใช้เวลา 15 - 20 วัน

6. มีการดูแลสุขภาพของมัสยิดที่ชำรุด เช่น หลิงหม้าย เด็กกำพร้า เป็นต้น

สาธารณูปการภายในมัสยิด

1. มัสยิด จำนวน 1 หลัง
2. อาคารเรียน จำนวน 1 หลัง
3. ที่พักอิหม่าม จำนวน 1 ห้อง
4. ที่พักครู จำนวน 1 ห้อง

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

อิหม่ามนิวัฒน์ โพธิ์บาง

อิหม่ามประจำมัสยิดอันวารุสสลาม

แหล่งข้อมูลและภาพประกอบ

Facebook มัสยิดกลางอันวารุสสลาม อ.เมือง จ.บุรีรัมย์

มัสยิดอันวารุสสลาม

ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

คุณประพันธ์ สمانประธาน
ผู้ริเริ่มก่อตั้งพร้อมคณะ และครอบครัว

อิหม่ามประจำมัสยิดอันวารุสสลาม
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

อิหม่ามนิวัฒน์ โพธิ์บาง

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

جوائتکو اس مجلس اگام اسلام تایلاند

คำสั่งอำนาจตามนโฆมาฮากา ๓๘ (๖) และมาตรา ๒๖ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการบริวารของกระทรวงการศาสนา พ.ศ. ๒๕๔๐
ملکوة کو اس دائم باب 18 (6) دا باب 26 (5) اکا فتویہ: فرلیگان اگام اسلام تاهون 2540 ب

ใต้หนังสือสำคัญฉบับนี้รัก
بہوا شہادۃ ابن دیرکن کفہ

นายมนตรี โทธีบาง

เพื่อแสดงว่าโกกับอองตั้งได้ดำรงตำแหน่ง
دائس برلنتیقن سہاجی

อิหม่าม

มีชัย

مسجد

มีเลขที่ขึ้นทะเบียนเลขที่ ๑๓๓/๓ ถนนอนุวรรตน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

มีศักดิ์ละฮ์กีตั้งตำแหน่งนี้ทุกประการ

دائن فرنتیقن ابن ملك بر کو اس نه ای دائم سگان بدخ یهو کستان

ขอออกจงลัดอระวะลุ่มช่าเวสุ์ วาคะฮาลา ได้เปะภาณความเจริญและความสุขสมบูรณ์ ตลอดจนนิเวศ

سوگنا دل سحانه وصال ملکونیاکن رحمة دائ کسجهزان سلما 3 4 آسین

ตั้งแต่วันที่ ๒๐ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๒
عجرة هاربول مولائی حوی تکجل

ลงวันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๕
ب هاربول برستان دائم شکرگلا

นายกะเมือง
فندقو
(นางอ) ...
...
...

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

جوازات كواس مجلس ائمام اسلام تايلاند

คำสั่งผู้อำนวยการความในมาตรา ๓๘ (๑) และมาตรา ๒๒ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการพิจารณาความต่างชาติศาน พ.ศ. ๒๕๔๘
مذكرة كواس دالم باب 18 (6) دالم باب 26 (5) اكا قسديران فولگان ائمام اسلام تايلاند ب 2548

ให้หนังสือสำคัญฉบับนี้แก่
بورا شهاده ابن دير يكن كنفه

นายสี พันเอ
เพื่อแสดงว่าได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ดانس یرلهتمن بهانگی

กองใต้

มีชื่อย่อ

مسجد

มีชื่อย่ออื่นว่าสุตตลาม เลขที่ ๓๓/๓ ถนนอนุวรรตน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

มีที่กึ่งและที่กึ่งแห่งตามหนังสือทุกขะการ

دغن فرتهتمن ابن بك بر كواس له ای دالم سگل بیدغ بقبر كستان

ของกองกึ่งอิสลามที่ ข้าราชการ วาระเวลา ให้ไว้ตามความเจ้าบุญและกาสุรสมมุติ ส.ค.ค.นี้ด้วย

سوگا : في سبحانه وتعالى دقكر نياكن رحمة دانا كسجهران سلما 5 7 آمين

สีงแก้วมณี ๒๐๐ ติง, ประมาดีตเชวรัต สีงเวระห์สีการ่า ๓๔๓๓๓
سجوة هاربولن مولائي شری تنگل

กรงสีงแก้วมณี ๒๐๕ ติง, ประมาดีตเชวรัต สีงเวระห์สีการ่า ๒๕๕๕๕
ب برسيمان دغن تنگل

สุวิทย์ ชัยเกียรติ
นายทะเบียน
بندلیر

วิเศษ พิทักษ์คุณทศ
ประธานกรรมการ
بندلیر

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

جوازات كوراس مجلس اكام اسلام تايلاند

ออกตั้งชำระความในความ ๑๘ (๖) และมาตรา ๒๖ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการขึ้นทะเบียนการเข้าเมืองของชาวอิสลาม พ.ศ. ๒๕๑๘
 مبيكوه كوراس دم باب 18 (6) 26 باب (5) اكا لتدبير ال فرنيكان اكام اسلام تايلاند ب 2540

ให้ข้งสี่สำคัญบ้นี้แก่

هو شهادة ابن ديريكن كند

นายอหมันดี สมบูรณ์สุข

เพื่อเสกจ่ายใ้รับข้งตั้งใ้ดำรงตำแหน่ง

ดาม فرลتيقن سباكي

บิหัติน

ผู้ถือ

مسجد

มีที่ชัคฮัน วาสุตสลาม เลขที่ ๓๓๗/๓ ถนนอนุวรรตน์ ตำบลในเมือง ชานเกษเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้ซึ่งมีละสิทอิหังอับหมันดีนทุกประการ

دغن فرلتيقن ابن ملك اركوراس له اي دلم ميكن يمدح يهو كند

ขอออกข้งตั้งและให้ ข้งชำระผู้ อากะฮากา ได้ประการความเจริญและความสูงส่งสมบูรณ์ ตลอดนิรันดรา

هو كا الله سبحانه وتعالى مذكرونا كن ورحمة دائه كسجهو ان سلما ۲ أمين

ตั้งใ้รับวันที่ ๒๓ มิถุนายน อหมาดีศฮาวัล อิบราหิมศักดิ์การ ๑๔๓๓๒

هجرة هاريسون مولاي دري تفكيل

ตรงกับวันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

بوسمان دغن تفكيل

ผู้ถือ

สุวินัย เชนงวิชัย

นางชกะเบ็ช

فدائز

นายอหมันดี พิศัยศกะการ

ผู้ดำรงตำแหน่ง

บิหัติน

คณะกรรมการกฤษฎีกาอิสลามแห่งประเทศไทย

جوائتکو اس مجلس اگام اسلام تایلاند

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ (๖) และมาตรา ๒๖ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการยุติการศกษาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐

มีกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๘ (๕) ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๐

แต่งตั้งให้

มุขมนตรี

๑. นายสมาน รัชชชาติ	๓. นายเสนาภัย อรรถพรชัย
๒. นายสุชาติ อรรถพรชัย	๔. นายสมิทธิ์ วลีประภากร
๓. นายพงษ์เทพ ประภากร	๕. นายเชิดชาย วงศ์พานิช
๔. นายสุชาติ มาลากรม	๖. นายเชิดชาย วงศ์พานิช

เป็นกรรมการอิสลามประจำมัสยิด **มัสยิดมุฮัมมัด** مسجد اهلی جوائتکو اس مسجد

๓๓๓ ถนนอนุชาเรศ ตำบลโคกหมี่ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

دفتر قوتیکن این مک برکواس له ای دام سگل بدغ یشو کستان

ขอออกองค์อิสลามะดี ซุบฮานาฮู วาตะฮาลา ได้ประทานความเจริญและความสุขสมบูรณ์ ตลอดนิรันดร์

سوگا الله سبحانه وصاله مکه مکونا کن رحمة دان کسهجوان سلمه ۶ ۵ آمین

ตั้งแต่วันที่ ๑๓ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๑๙๖๓

ฮัจเราะ ฮาริโบล มุลาอี ดริ ทัลกัล

ตั้งแต่วันที่ ๑๖ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๖

บ ฆาริโบล ปรฮาน ดشن ทัลกัล

นายประเสริฐ

นางสาวประไพ

มุขมนตรี

มุขมนตรี

1. มัสยิดอันวารุสสลาม มีการละหมาดทุกวันศุกร์ ละหมาด 5 เวลา มุสลิมทุกคนต้องละหมาด 5 เวลา โดยเฉพาะผู้ชายจำเป็นต้องละหมาดที่มัสยิด ทั้งละหมาดวันศุกร์และละหมาด 5 เวลา ที่มัสยิด ส่วนสตรีที่ห้องของนางดีที่สุด แต่ถ้านางต้องการมากับสามีก็เป็นที่อนุมัติ

2. มีการเรียนการสอนของเยาวชนในพื้นที่ ช่วงเวลาหลังเลิกเรียนของโรงเรียนสามัญ
เวลาเย็น โดยใช้เวลา 1 - 2 ชั่วโมง ก่อนค่ำ วิชาที่สอนคือ

- หลักอิสลามเบื้องต้น (ฟิรดูอิน)
- หลักการอ่านกุรอาน (คัมภีร์กุรอาน)

3. มีการเรียนการสอนเพื่อเผยแพร่ต่าง ศาสนิก ที่สนใจในศาสนาอิสลามก็สามารถมาเรียนได้
ในทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ (ทุกสัปดาห์)

4. กิจกรรม 3 ศาสนา พหุวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันในสังคม โดยต่างความเชื่อ มีการจัดกิจกรรมทุกปี โดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดบุรีรัมย์

5. กิจกรรมอบรมจริยธรรมภาคฤดูร้อน ให้กับเยาวชนทั้งในและนอกพื้นที่ ในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี โดยมีวิทยากรจากนอกพื้นที่มาให้ความรู้ โดยใช้เวลา 15 - 20 วัน

6. มีการดูแลสัปปุรุษของมัสยิดที่ชัดเจน เช่น หญิงหม้าย เด็กกำพร้า เป็นต้น

7. กิจกรรมวันตรุษอีดิลฟิตรี (ละหมาดในมัสยิด)

8. กิจกรรมวันตรุษอีดีลฮุฮา (ละหมาดกลางแจ้ง)

9. พิธีแต่งงาน (นิกะฮ์) ตามศาสนาอิสลาม

10. กิจกรรมมุสลิมสัมพันธ์

10. กิจกรรมปันสุข ตามสถานการณ์ โควิด - 19

แผนที่เส้นทาง มัสยิดอันวารุสสลาม
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

แผนผังแสดงเขตชุมชน
ในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์